

Polarisering af Danmark

Øget forskel i indkomsterne deler de danske byer

De største byer i Danmark har oplevet en øget opdeling i gennem de seneste 30 år. I Århus er indkomsten i det rigeste område, Risskov, 3,3 gange så høj som indkomsten i det fattigste område, Gellerup. For 30 år siden var den tilsvarende forskel mellem det rigeste og fattigste område en faktor 1,6. I København, Odense, Esbjerg og Aalborg er der ligeledes sket en øget opdeling.

af Analysechef **Jonas Schytz Juul**
og stud.polit **Solveig Prag Blicher**

1. marts 2016

Analysens hovedkonklusioner

- I alle de største byer i Danmark er der en stigende forskel på indkomsterne i de rigeste områder og de fattigste områder.
- I Århus har det rigeste sogn en indkomst efter skat, der er 3,3 gange så stor som det fattigste sogn. For 30 år siden var det 1,6. For København og Odense er denne faktor også steget - fra ca. 1,5 til 2,5 i samme periode.
- For hele landet er Rungsted i Hørsholm det rigeste sogn, hvor den gennemsnitlige indkomst er helt oppe på 605.500 kr. Herefter kommer en række områder i bl.a. Gentofte, Hørsholm og Rudersdal, hvor den gennemsnitlige indkomst er på over ½ mio. kr.
- Også på landsplan er der sket en stigning i forskellen mellem de rigeste og fattigste områder. Mens det rigeste sogn i 1985 havde en indkomst, der i gennemsnit var 2,4 gange større end indkomsten i det fattigste sogn, så er denne faktor steget til 4,2.

Kontakt

Analysechef
Jonas Schytz Juul
Tlf. 33 55 77 22
Mobil 30 29 11 07
jsj@ae.dk

Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Øget opdeling af byerne

Når man ser på udviklingen i indkomster geografisk i Danmark sammenligner man ofte kommuner. I disse sammenligninger kan man dog ikke se, hvordan indkomsterne inden for kommunerne udvikler sig. Dette er særligt relevant i de største byer i Danmark, hvor der er en tendens til en øget opdeling inden for byerne.

I denne analyse er der fokuseret på de rigeste og fattigste områder i de store byer i Danmark, og det er undersøgt hvordan forskellen mellem disse områder har udviklet sig. Områderne er opgjort på sogneniveau, og indkomsterne er opgjort ud fra indkomst efter skat¹.

I tabel 1 er der vist indkomsterne for det sogn med den højeste gennemsnitlige indkomst og det sogn med den laveste gennemsnitlige indkomst for seks udvalgte kommuner. De seks kommuner er udvalgt ud fra, at det er de eneste kommuner i Danmark, hvor den gennemsnitlige indkomst for det rigeste sogn er mere end dobbelt så høj som gennemsnitsindkomsten for det fattigste sogn.

Af tabellen ses det, at den kommune i Danmark med den største forskel mellem det rigeste og fattigste sogn er Århus, hvor det rigeste sogn har en indkomst der er 3,3 gange så høj som indkomsten for det fattigste sogn. Herefter kommer Københavns kommune, hvor det rigeste sogn har en gennemsnitlig indkomst der er 2,5 gange så stor som den gennemsnitlige indkomst for det fattigste sogn. Udover København og Århus optræder også Odense, Holstebro, Esbjerg og Aalborg på listen over kommuner, hvor det rigeste sogn i gennemsnit har en indkomst der er mere end dobbelt så høj som indkomsten for det fattigste sogn.

Tabel 1. Sogne med højest og lavest indkomst, 6 kommuner med størst forskel			
	Sogne med lavest indkomst	Sogne med højest indkomst	Faktor
	1.000 kr.	1.000 kr.	Faktor
Århus	151,0	502,1	3,3
København	144,9	357,0	2,5
Odense	150,3	356,8	2,4
Holstebro	177,6	412,7	2,3
Esbjerg	192,6	405,8	2,1
Aalborg	174,6	355,1	2,0

Anm: Indkomster er opgjort ud fra husstandsækvivaleret disponibel indkomst i 2013 fremskrevet til 2016 med prisudviklingen.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 2 er det rigeste og fattigste sogn for hver af kommunerne fra tabel 1 vist. Af tabellen ses det, at i Århus kommune er det fattigste sogn Gellerup, mens det rigeste sogn er Risskov. For København er det fattigste sogn Tingbjerg, mens det rigeste sogn er Garnisons sogn, der ligger i København K. For Odense kommune er det fattigste område Vollsmose, mens det rigeste område er Thoms Kingos sogn, der ligger i Odense M.

¹ Indkomsterne er opgjort som husstandsækvivaleret disponibel indkomst, som er den samlede indkomst efter skat og hvor der er taget højde for omfordeling inden for familien og stordriftsfordele i familien.

Tabel 2. Sogne med højest og lavest indkomst, 6 kommuner med størst forskel

Sogn med lavest indkomst		Sogn med højest indkomst
Århus	Gellerup	Risskov
København	Tingbjerg	Garnisons
Odense	Vollsmose	Thomas Kingos
Holstebro	Nørrelands	Råsted
Esbjerg	Jerne	Hostrup
Aalborg	Sankt Markus	Hasseris

Anm: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I løbet af de seneste 30 år er det en tendens til, at forskellen mellem det rigeste og fattigste område i de store byer er blevet større. I tabel 3 er der vist de gennemsnitlige indkomster for det rigeste og det fattigste sogn i 1985 for de 6 kommuner fra tabel 1. Som det ses af tabellen, havde det rigeste sogn i gennemsnit en indkomst der var 1,3-1,6 gange så stor som det fattigste sogn i 1985. For Århus kommune er forskellen mellem top og bund altså blevet fordoblet på 30 år, og også for alle de andre kommuner er forskellen blevet markant større i perioden.

Tabel 3. Sogne med højest og lavest indkomst 1985, 2016-prisniveau

	Sogn med lavest indkomst	Sogn med højest indkomst	Faktor
	1.000 kr.	1.000 kr.	Faktor
Århus	112,9	178,9	1,6
København	116,1	180,5	1,6
Odense	127,4	167,3	1,3
Holstebro	100,9	160,3	1,6
Esbjerg	122,5	165,8	1,4
Aalborg	123,3	179,1	1,5

Anm: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Rigeste og fattigste områder i hele landet

Ser man på de allrigeste sogne i Danmark, så ligger hovedparten af disse nord for København. Det rigeste sogn er således Rungsted i Hørsholm, hvor den gennemsnitlige indkomst efter skat er helt oppe på 605.500 kr. Herefter kommer en række områder i Gentofte, Hørsholm, Rudersdal og Lyngby-Taarbæk kommune, hvor den gennemsnitlige indkomst er på over ½ mio. kr. Det eneste område i top 10 over rigeste områder som ikke ligger nord for København er Risskov ved Århus.

Tabel 4. Top 10 rigeste sogne

Kommune	Sogn	Indkomst efter skat i 1.000 kr.	Antal personer i sogn
Hørsholm	Rungsted	605,5	6.027
Gentofte	Maglegårds	567,8	5.909
Hørsholm	Blovstrød Delsogn	545,3	386
Rudersdal	Vedbæk	535,2	6.477
Gentofte	Skovshoved	534,8	7.127
Lyngby-Taarbæk	Tårnbæk	530,3	1.490
Rudersdal	Ny Holte	518,5	6.047
Århus	Risskov	502,1	6.998
Gentofte	Hellerup	500,5	6.970
Gentofte	Jægersborg	492,8	7.204

Anm: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

I tabel 5 er de 10 sogne med den laveste gennemsnitlige indkomst vist. Af tabellen ses det, at de tre fattigste områder er Tingbjerg, Vollsmose og Gellerup i hhv. København, Odense og Århus, hvor den gennemsnitlige indkomst er på omkring 150.000 kr. Udover disse tre områder optræder sogne fra Aalborg, Gladsaxe, Holstebro, Randers og Kolding på listen over de ti sogne der har den laveste gennemsnitlige indkomst.

Tabel 5. Top 10 fattigste sogne

Kommune	Sogn	Indkomst efter skat i 1.000 kr.	Antal personer i sogn
København	Tingbjerg	144,9	6.175
Odense	Vollsmose	150,3	10.412
Århus	Gellerup	151,0	10.023
København	Kingos	172,3	20.484
Aalborg	Sankt Markus	174,6	7.891
København	Ansgarkirkens	175,8	9.568
Gladsaxe	Haralds	175,9	3.953
Holstebro	Nørrelands	177,6	7.637
Randers	Sankt Andreas	178,3	5.442
Kolding	Simon Peters	178,8	7.491

Anm: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Også på landsplan er der sket en stigning i forskellen mellem de rigeste og fattigste områder. Mens det rigeste sogn i 1985 havde en indkomst der i gennemsnit er 2,4 gange større end indkomsten i det fattigste sogn, så er denne faktor steget til 4,2 i dag.

Metodeboks

Analysen bygger på de gennemsnitlige ækvivalerede disponible indkomster i sogne med min. 100 beboere. Hvis et sogn krydser kommunegrænser beregnes den gennemsnitlige ækvivalerede indkomst for den del af sognet der ligger i kommunen.

Personer indgår ikke i analysen hvis et eller flere familiemedlemmer

- ikke er skattepligtige
- er død eller har opholdt sig under 350 dage af året i Danmark (ind/udvandret)
- ikke har en ækvivaleret disponibel indkomst
- eller hvor ældste familiemedlem er under 18 år

Data er fra hhv. 2013 og 1985 og er fremskrevet til 2016-priser.

Bilag. Rigeste og fattigste sogn, alle kommuner

Tabel. Rigeste og fattigste sogn i alle kommuner				
	Sogn med lavest indkomst 1.000 kr.	Sogn med højest indkomst 1.000 kr.		Faktor
Århus	151,0	502,1		3,3
København	144,9	357,0		2,5
Odense	150,3	356,8		2,4
Holstebro	177,6	412,7		2,3
Esbjerg	192,6	405,8		2,1
Aalborg	174,6	355,1		2,0
Kolding	178,8	356,6		2,0
Hørsholm	308,3	605,5		2,0
Gladsaxe	175,9	341,7		1,9
Gentofte	293,1	567,8		1,9
Vejle	181,4	346,1		1,9
Lyngby-Taarbæk	280,8	530,3		1,9
Skive	203,0	379,9		1,9
Horsens	185,4	341,0		1,8
Varde	229,3	419,1		1,8
Morsø	183,3	326,6		1,8
Helsingør	224,0	391,9		1,7
Rudersdal	307,4	535,2		1,7
Randers	178,3	307,4		1,7
Ringkøbing-Skjern	208,9	360,0		1,7
Kalundborg	182,5	311,8		1,7
Hillerød	254,2	417,7		1,6
Mariagerfjord	190,9	304,0		1,6
Næstved	197,0	311,4		1,6
Svendborg	196,6	306,0		1,6
Guldborgsund	191,8	296,3		1,5
Fredensborg	274,5	422,8		1,5
Fredericia	198,5	301,4		1,5
Frederikshavn	214,2	325,2		1,5
Slagelse	193,1	291,5		1,5
Lejre	245,0	369,1		1,5
Herning	210,1	315,2		1,5
Jammerbugt	214,5	320,6		1,5
Silkeborg	221,6	328,2		1,5
Sorø	212,9	311,3		1,5
Lolland	192,0	278,6		1,5
Middelfart	218,7	316,8		1,4
Viborg	211,4	305,3		1,4

Furesø	295,2	426,0	1,4
Høje-Taastrup	216,0	308,6	1,4
Ringsted	226,7	321,4	1,4
Ishøj	217,2	306,8	1,4
Køge	219,2	304,9	1,4
Thisted	200,4	277,6	1,4
Lemvig	213,1	294,5	1,4
Albertslund	181,6	250,4	1,4
Ballerup	206,4	284,2	1,4
Holbæk	212,5	291,0	1,4
Herlev	192,1	261,9	1,4
Stevns	225,1	305,4	1,4
Frederikssund	217,7	292,0	1,3
Bornholm	200,9	269,4	1,3
Vesthimmerlands	203,9	272,9	1,3
Nordfyns	207,2	277,0	1,3
Syddjurs	218,6	291,1	1,3
Vordingborg	212,2	281,6	1,3
Roskilde	236,6	313,5	1,3
Langeland	185,0	244,5	1,3
Tårnby	219,6	289,9	1,3
Odder	213,2	281,1	1,3
Frederiksberg	233,3	305,8	1,3
Favrskov	221,6	290,2	1,3
Sønderborg	209,4	273,4	1,3
Vejen	214,0	277,3	1,3
Aabenraa	209,1	270,6	1,3
Greve	251,5	324,2	1,3
Ikast-Brande	216,0	277,4	1,3
Rebild	223,2	285,2	1,3
Nyborg	206,9	262,7	1,3
Hjørring	210,6	267,4	1,3
Haderslev	210,2	265,4	1,3
Struer	219,1	275,1	1,3
Solrød	264,9	329,6	1,2
Skanderborg	247,0	307,2	1,2
Norddjurs	215,7	266,9	1,2
Brøndby	201,9	249,5	1,2
Assens	210,9	259,4	1,2
Faxe	223,3	273,5	1,2
Gribskov	249,1	304,5	1,2

Kerteminde	219,4	268,0	1,2
Hedensted	225,4	274,0	1,2
Billund	226,8	272,9	1,2
Faaborg-Midtfyn	216,3	259,4	1,2
Brønderslev	216,5	259,2	1,2
Halsnæs	210,2	249,8	1,2
Egedal	277,6	326,5	1,2
Tønder	201,9	235,2	1,2
Ærø	210,8	237,4	1,1
Hvidovre	230,0	258,9	1,1
Odsherred	221,8	249,5	1,1
Allerød	314,9	352,4	1,1
Rødovre	228,5	254,8	1,1
Læsø	218,4	240,0	1,1
Fanø	251,3	273,0	1,1
Dragør	312,9	334,6	1,1
Samsø	223,3	234,1	1,0
Glostrup*	246,7	246,7	-
Vallensbæk*	277,3	277,3	-

Anm: Som tabel 1. I kommuner angivet med *er der kun et sogn med i opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik